

פניני הדרך היומי

לקט פנינים יקרים ונחמדים על סדר הדרך היומי

שבת דף קמט-קנה | פרשת עקב | גליון מס' 31

דף קמט:

קלון מכבוד זה נבוכדנצר, שתה גם אתה והערל זה צדקיהו, ודחו צדקיהו צדיק מאי הוה ליה למיעבד, ע"כ. הרי זכל שאינו חוטא בדבר לא אמרין ביה האי מילתא דכל שחברו נענש על ידו דאין מכניסין אותו במחיצתו של הקדוש ברוך הוא. עכ"ד.

עוד נציין שבשו"ת הלכות קטנות (ח"א סי' קס) כותב: שאלה מה ענין כל מי שנענש על ידו (שבת קמ"ט ב) תשובה נראה דהיינו דוקא כשבקש על הדבר שמסר דינו, אבל אם מחל לו ואדרבא אמרי שארי ליה מאריה ולא נקיט ליה בלביה דהרהור כדיבור דמי, נראה דאין נענש עליו וקב"ה הוא דתבע בעלבונה. ע"כ.

דף קנ.

והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן בכל מקום מותר להרהר חוץ מבית המרחץ ומבית הכסא שאני התם דבעינן והיה מחניך קדוש וליכא- ופרש"י: ולא כתיב ביה דבר אלא מקום חנייתך תהא בקדושה וטעמא משום דישאל מהרהרין תמיד בדברי תורה. והעירני הרב יהודה קופר הי"ו דדבר חידוש רואים הכא בדברי רש"י שהרי מדבר הוא בסתם אדם ולא רק בת"ח [שבת"ח כתבו התוס' בסוטה כא: דסתם תלמיד חכם תורתו אומנתו ועוסק בה ומהרהר כל שעה ואינו הולך ד' אמות בלא תורה] ובכ"ז הוא כותב שישראל מהרהרין תמיד בדברי תורה.

ומצאתי בשו"ת ציץ אליעזר (חלק יג סימן א) שכתב שגם הרהור במציאותו ית' הוא ג"כ ד"ת ואדרבה עוד נראה לי להביא ראיה שהקרא נאמר במיוחד משום הרהור במציאותו ויחודו, דהנה רש"י בשבת ד' ק"נ ע"א מפרש טעמא דקרא של והיה מחנך קדוש, שלכן הוזהרו שמקום חנייתך תהא בקדושה משום דישאל מהרהרין תמיד בדברי תורה, ולכאורה הוא נגד המציאות, דהן אמנם שהחייב להרהר תמיד בד"ת, אבל לדאבונינו המציאות היא שרק יחידים

כל שחבירו נענש על ידו אין מכניסים אותו במחיצתו של הקדוש ברוך הוא- הגרע"א זצ"ל בגליון הש"ס ציין לתוס' ב"ב (כ"ב ע"א) ד"ה אנא וכו' ע"כ. והנה בגמ' שם, במעשה דנענש רב אדא בר אבא ונח נפשיה, והיה כל אחד מן החמשה החכמים האלה - רב יוסף, רב דימי מנהרדעא, אביי ורבא, ורב בר יצחק - אומר "אנא ענישתיה" - כתבו התוס': "כל אחד מהן היה מתאונן שעל ידו מת, משום דאמרין בשבת בפרק שואל כל מי שחבירו נענש על ידו אין מכניסין אותו במחיצתו של הקדוש ברוך הוא שנאמר גם ענוש לצדיק לא טוב, אלא רע, וכתבי לא יגורך רע", ע"כ.

ונראה לכאורה כוונת הגרע"א זצ"ל שמדברי התוס' בב"ב הנ"ל יש ללמוד בפירוש המאמר שלפנינו, דהא דנאמר כל מי שחבירו נענש על ידו וכו', היינו אפילו אם האיש הנענש היה הגורם להביא על עצמו העונש, שהרי בגמרא שם אסיקו "ומסתברא דרב נחמן בר יצחק ענשיה" (לפי שהיה מצערו כל כך שלא בא אליו לעיין עמו הדרשה), ומכל מקום היה רב נחמן בר יצחק מתאונן אנא ענישתיה, והקב"ה מדקדק עם הצדיקים אפילו כחוט השערה והוא ענין נפלא ונורא.

והנה בספר פרשת דרכים להגאון בעל משנה למלך (דרך המלך דרוש אחד עשר) כתב דהא דמבואר כאן דכל שחבירו נענש על ידו אין מכניסים אותו במחיצתו של הקדוש ברוך הוא. הוא דוקא כשחוטא באותו ענין שחבירו נענש על ידו. דאל"כ מה שייך לומר עליו דכך שחברו נענש על ידו אין מכניסין אותו במחיצתו של הקדוש ברוך הוא, דמאי הו"ל למיעבד והלא כדן עשה. והוא ממשיך וכותב: וראיה לזה שהרי בפרק השואל כשרצו ללמוד הך דכל שחברו נענש על ידו דאין מכניסין אותו במחיצתו של הקדוש ברוך הוא צדדו לומר אלא מהכא שבעת

כתב החתם סופר (שבת דף קמז): 'מה שנראה לי שנולד לך זה מנהג לחדש חידושים יותר מדאי ... אכן ע"י החידושים בכל דף ועמוד עי"ז זוכר הכל ומילתא דתמיה מידכר דכירא, והנסיון מעיד לנו ע"ז ויודע אני בעצמי'.

המדורש. ועי"ש במתנות כהונה ובעץ יוסף, שהפירוש הוא שמוסרין נפשם על קידוש השם מפורש כנ"ל ולפי"ז המקושש שמסר נפשו בשביל קידוש השם. שלשם שמים נתכוון, וקיים בעצמו את הכלל שישראל הם עזין שבאומות, לכן נעשה לו נס ועלתה בו צלף, שהוא ג"כ עז באילנות כמבואר בגמרא ביצה דף כה ע"ב, והיינו מידה כנגד מידה, וזה מרומז בצלפחד כנ"ל, עכ"ד.

דף קנא:

והגיעו ימים אשר תאמר אין לי בהם חפץ. אלו ימי המשיח שאין בהם לא זכות ולא חובה וכו' - כתב בספר חפץ חיים עה"ת (פר' בהר בפ"י מעשי למלך): ופעם שאלהו אחד, שרוצה הוא שהמשיח יבוא רק בשביל להקל עליו קיום המצות, כי עכשיו היצה"ר מעכב, אבל אחרי ביאת המשיח, יעבור רוח הטומאה מן הארץ ונקל יהי לקיים המצות וללמוד תורה.

וענהו, כי ע"ז נאמר בקהלת י"ב "והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ", ואמרו ז"ל, שבת קנ"א ב' אלו ימות המשיח שאין בהם לא זכות ולא חובה. והמשיח הדבר למוכר קמח שהי' מתירא פן יוזל המחיר. וכששאלוהו, אדרבה, להפך הדבר, אם הקמח יהי' בזול ירבו הקונים ונקל יהי' למכור ע"ז ענה המוכר, ומה בכך, אבל להרויח יותר אפשר רק כשהקמח ביוקר...

כן הדבר בקיום המצות ולמוד התורה, אשר רק בשעה שהיצה"ר מעכב אפשר להרויח, ולפום צערא אגרא, אבל מבלעדי היצה"ר אמנם יהי' נקל לקיים המצות. אבל הרויח יהי' קטן ביותר. ע"כ.

דף קנב.

אמר ליה שמואל לרב יהודה: שיננא, שרי שקי ועייל לחמך. עד ארבעין שנין מיכלא מעלי, מכאן ואילך משתי מעלי - כתב הרש"ש: נ"ל דלפי דמן מי שנין נעשה רך הלבב ויחת מפני כל. כדאריה"ג בספרי (שופטים) מי האיש הירא ורך הלבב בן מי שנה. לכן מעלי ליה משתי לפכוחי פחדא ולחזק לבו.

תניא רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר תלמידי חכמים כל זמן שמזקינין חכמה נתוספת בהם שנאמר ביששים חכמה ואורך ימים תבונה ועמי הארץ כל זמן שמזקינין טפשות נתוספת בהן שנאמר מסיר שפה לנאמנים וטעם זקנים יקח - כתב הגר"ח פלאגי (עיני כל חי דף קסח ע"ג) בשם הרמב"ם (קנינים פ"ג מ"ו) "זקני ת"ח כשהן מזקינין ונחלשים

מקיימים זאת. ומה היא איפוא ההנחה שמניח רש"י ז"ל דישראל מהרהרין תמיד בדברי תורה עד שמפני זה הוא שנאמר קרא והיה מחניך קדוש שלא יהא מקום של טנופת במחנה (אם לא שנימא שדור המדבר שהיו אוכלי מן באמת היו כולם מהרהרין תמיד בד"ת, והוא דחוק). אבל אם נאמר שהמכוון על הרהור במציאותו ית' שזה ג"כ נקרא ד"ת, אתי שפיר יותר, דבזה פחות או יותר מהרהרין כל ישראל או רובן, ויכולים ומחויבים להרהר בזה אפילו כאלה שאין תורתן אומנתן, וא"כ עוד איכא הוכחה מזה שההרהור במציאותו ית' במקום הטנופת אסור בדיוק כאיסור הרהור בד"ת. כי גם זה ד"ת.

וכן בשו"ת יביע אומר (חלק ד - אורח חיים סימן ב) כתב דנראה דר"ל על ישראל שבדור המדבר שהיו דור דעה ולא נתנה תורה אלא לאוכלי המן. והו"ו כדן ת"ח שא"א לו לעמוד בלי הרהור תורה. ומכ"ש בריבוי הזמן ששוהים במחנה דלא אפשר בלאו הכי.

דף קנ:

ונמנע אותו חסיד ולא גדרה ונעשה לו נס ועלתה בו צלף וכו' - החיד"א בספרו פתח עינים כאן מביא בשם האר"י הק' דאותו חסיד היה גלגול של צלפחד ובא לעולם לתקן חטאו שחילל שבת, ולכן עלתה בשדהו - צלף - דתיבת צלפחד הוא צלף - חד ע"כ, וכ"כ בחת"ס כאן בשם ספר הגלגולים וסיים ע"ז: והוא פלא ע"ש. וכפי שמובא עוד בסה"ק, הרי שהתיקון כאן היא באופן מופלא, כי אותו חסיד הרהר לעשות את הגדר וקיבל עליו לא לתקנה ועי"ז תיקן את מה שעשה בקוששו עצים והיה המעשה מעשה בלא מחשבה, ועכשיו תיקן מחשבה במניעת המעשה. ודו"ק היטב. וע"ע בבן יהוידע.

ונציין לדבר נפלא שכ' בס' שערי יצחק להגאון ר' יצחק פלקסר ז"ל דנראה דלכן עלתה בו צלף, דהנה איתא בגמרא (ביצה דף כה ע"ב), תנא משמי' דר"מ, מפני מה נתנה תורה לישראל מפני שהן עזין ועי"ש בפירש"י שהתורה מתשת כוחם ומכנעת לבם, ובמהר"ץ חיות כתב שם פירוש חדש וז"ל: ואני שמעתי כי הם עזים וראוים לקבלת התורה כי בכל הגזירות אשר עברו על ראשן לא עזבו חבל נחלתם וגורלם מסיני עי"ש. וכותב דאני מצאתי הדבר הזה מפורש במדרש רבה פר' תשא (פרשה מב) וז"ל א"ר יקום שלשה חצופים הם, חצוף בחיה כלב, בעוף תרנגול, ובאומות ישראל, אמר ר' יצחק בר רדיפא בשם ר' אמי אתה סבור שהוא לגנאי ואינו אלא לשבחן או יהודי או צלוב, א"ר אבין עד עכשיו קורין את ישראל בח"ל האומה של קשה עורף עכ"ל

ומותריו, אי אפשר שלא יניעם בחרותם לפעמים אליהם, ואף על פי ששכלם מנגד לזה, ומונעם שלא יהיו נפתים אחריהם, אי אפשר שלא יתאוו עליהם בצד מה, ושתתישב דעתן עליהם לגמרי בהיותם בין שני הכוחות המנגדים. אבל כל זמן שמזקינין והתאוות נחלשות, והדמיון רואה שכל מה שדימהו מענייני זה העולם דבר בטל ואבד וכלה ויכלה בין ידיו, אז אין השכל מנגד וחולק, ולפיכך דעתן מתיישבת, לפי שהם רואים בבירור שבחרו הטוב ושהסכימו עליו, ושכל מה שהנאוהו מענייני העולם הזה, דבר בטל, ושאין לדאוג כלל במה שעזבוהו.

אבל לזקני עם הארץ יקרה ההפך, והוא שבבחרותם נפתים אחר תאוות העולם, ודעתם נוטה בעת ההיא ומתפייסת, ואינם חוששים למה שחולק השכל על זה. אבל כל זמן שמזקינים, שהעולם נשמט מהם והם ממנו, הם רואים שכל מה שהתאוו ובחרו בימי בחרותם, אפס ותהו ואך שקר נחלו, ומפני זה אין דעתם מתיישבת במה שהסכימו עליו. ועם כל זה מאשר לא למדו צדק, והורגלו במנהגים רעים, אין לאל יד שכלם להטותם לגמרי מן הדרך ההיא אשר דרכו בה עד כה, ולזה כל זמן שמזקינים, הם בין שני הדרכים, לא ידעו דרך עמהם. וזהו מה שאמרו רבותינו ז"ל דעתם מטרפת עליהם, והוא מלשון ספינה המטרפת בים (גיטין כח ב), והיא הספינה אשר בלב ים, וגלים מנגדים יניעוהו לצדדים הפכיים, וקצרה יד החובלים להוליכה לדרך אחד, אבל לפעמים תתנועע אל רוח אחד ולפעמים אל הפכו. כן הוא ענין הנפתים אחר תאוות העולם הזה כל זמן שמזקינין, כי בבחרותם דעתם מתיישבת ובזקנותם מטרפת, לפי שמטבע הדמיון הוא שאינו מדמה אלא מה שהוא בין עיניו, ואינו רואה בעתיד, והטוב אשר לפניו חושב שימשך תמיד ולא יפסק כלל. ולזה כשהעולם נוהג כמנהגו וטובותיו נמשכות, הדמיון מתחזק להלחם עם השכל, ולהשקיע אותו לפנות לצד המטה הפך נטייתו, לפי שהדברים המדומים אליו נמשכים על סדר ויושר כאשר דימה ואין חולק מהם, ואז קשה מאד על רוב האנשים להשיג אהבת השם יתברך ויראתו, לרוב מלחמת הדמיון והחושים הנשמעים אליו.

דף קנג:

איכא דאמרי לחרש יהיב ליה ואיכא דאמרי לקטן יהיב ליה - עיין בשו"ת חתם סופר (או"ח סי' פ"ג) שהביא את דברי תרומת הדשן (פ"כ סי' ס"ב) הכותב דמה דאסור לספות לקטן אסור בידיים הטעם הוא דקפיד רחמנא שלא ירגיל אותו לעבור

ויפסד גופם תרבה חכמתן, שכן הסכימו חכמי המחקר, וכן להפך בהתחזק כח הגוף תחלש כח השכל, והלא דבר בחון ומאומת, שהסבלים ועובדי אדמה, הם על הרוב עבי השכל ודמיונם חלש מאוד, ואנשי החכמה והלימודים נשתנה גבורתם היו לנשים וכל כחם גבורתם במלחמתה של תורה.

ובס' תורת חיים (סנהדרין כו) ע"ד הגמ' שם שתורה מתשת כוחו של אדם כתב: דמה שתורה מתשת את כוחו של האדם אינו מפני טורח עמלה של התורה, שהרי חוטבי עצים ושואבי מים טורח מלאכתן מרובה מעמלה של תורה, ואדרבה דרכיה דרכי נועם, וכל העוסק בה יש לו קורח רוח ודעתו נחה, אלא ודאי דמה שמתשת את כוחו מפני שזה כח סגולת התורה, וכך היא דרכה שהלומד נעשה כוחו וחומריו תש, כדי שיתגבר עליו כח דעתו ונשמתו, שכל זמן שחומריו של האדם מתגבר אין דעתו של האדם נכונה וצלולה, ובזה ביאר מה שאמרו חז"ל (שבת קנב). שת"ח כל זמן שמזקינין מוסיפין חכמה, דכיון שלעת זקנותם תש כח החומר שלהן, לכך נוספת דעתן עליהן [א"ה עיין מהרש"א בסנהדרין צו. ד"ה הזהירו בזקן], והוכיח כן אף מעובדא דר"ל (ב"מ פד:). דמיד שקיבל עליו עול תורה כבר תש כוחו, אף שעדיין לא עמל ויגע בה, מפני שכך היא דרכה וסגולתה של התורה להתיש את כוחו של הלומד, כדי שיותש כח החומר ויתגבר עליו כח הדעת והחכמה.

אמנם בדרשות הר"ן (הדרוש העשירי) ראיתי שכתב: נראה שלזה כווננו רבותינו ז"ל באותה ששינוי בסוף קנים (פ"ג מ"ו) רבי שמעון בן עקשיא אומר זקני עם הארץ כל זמן שמזקינין דעתם מטרפת עליהם שנאמר (איוב יב כ) מסיר שפה לנאמנים וטעם זקנים יקח, אבל זקני תורה כל זמן שמזקינין דעתם מתיישבת עליהם שנאמר (שם יב) בשישים חכמה ואורך ימים תבונה. ואין הכונה בכאן לומר שזקני תורה, כל זמן שיזקינו תתרבה חכמתם, כי אפשר שאין כן, כי מאשר השכל צריך לכלים גשמיים, אפשר שכאשר יפליג בזקנה, ויפליגו הכלים להחליש, יחלש גם הוא.

ולכן לא אמר זה התנא חכמה מתוספת עליהם, אף על פי שהוא כן בברייתא בפרק השואל (שבת קנב א), אבל אמר שדעתן מתיישבת עליהם, ופירושה שזקני תורה אשר בבחרותם הניחו תאוות העולם ובחרו הדרך הטובה, כל זמן שמזקינין דעתם מתיישבת עליהם, כלומר שהם מתפייסים יותר, ודעתם נוחה במה שהסכימו עליו. והוא, כי בבחרותם אף על פי שהסכימו לעזוב תאוות העולם

עבירות וכשיגדיל יבקש לימודו וימשיך לעבור איסורין. וכתב החת"ס דלפ"ז כל זה שייך רק בקטן דעתיד לגדול, אבל חרש ושוטה לפ"ז ליכא אסור לספות להו מה"ת.

וכתב דיש לומר דבזה פליגי הני תרי לישני הכא, דמאן דסובר דלחרש נותנין, ס"ל כסברת המהרא"י דעיקר האיסור לספות הוא כדי שלא יתרגל, וחרש אינו אלא מדרבנן ומאין דסובר דיתן לקטן, בע"כ לית ליה סברת מירא"י, והוא איסור עצמי לספות לו. וכ' דהוי ספק דאורייתא ואזלינן בי' לחומרא.

ועיי"ש מה שדן שם לגבי קטן שוטה, אי שרי לתנו לבית הספר לשוטים אשר בוינא למען ישכילהו חכמה, אולם יצטרך לאכול שם נבילות וטריפות ובתוך דבריו דן אי שייך לומר חלל עליו שבת אחת, דהיינו שבינתים יאכל נבילות וטריפות, כדי שישמור שבתות הרבה, כלומר שע"ז יבא להיות בכלל בן דעת, וישמור ע"י כן שבתות הרבה כדת וכדין. ולבסוף מסיק דאף דמדינא שרי, מ"מ כבר כתבו קדמונינו דמאכלות אסורות מולידות טבע רע באדם, וע"כ מוטב יהי שוטה כל ימיו ואל יהי רשע שעה אחת לפני המקום.

ועיי"ש מה שדן שם לגבי קטן שוטה, אי שרי לתנו לבית הספר לשוטים אשר בוינא למען ישכילהו חכמה, אולם יצטרך לאכול שם נבילות וטריפות ובתוך דבריו דן אי שייך לומר חלל עליו שבת אחת, דהיינו שבינתים יאכל נבילות וטריפות, כדי שישמור שבתות הרבה, כלומר שע"ז יבא להיות בכלל בן דעת, וישמור ע"י כן שבתות הרבה כדת וכדין. ולבסוף מסיק דאף דמדינא שרי, מ"מ כבר כתבו קדמונינו דמאכלות אסורות מולידות טבע רע באדם, וע"כ מוטב יהי שוטה כל ימיו ואל יהי רשע שעה אחת לפני המקום.

מניחו עליה כשהיא מהלכת וכו' א"ר אדא בר אהבה היתה חבילתו מונחת לו על כתיפו רץ תחתיה עד שמויע לביתו - כתב הגאון ר' משה פיינשטיין זצ"ל באגרות משה (או"ח ח"ב סי' קיב) דבהנחת הכובע על הראש או בלבישת בגד אחר בדרך הלוכו, נחשב הנחה אף על גב דהאדם הלובשו מהלך, כיון דלגבי הבגד הוי הנחה.

ולא דמי לאחד שהניח חפץ על חבירו כשהוא מהלך דלא הויא הנחה כמפורש בגמרא כאן, דהתם אין מקום הנחת החפץ, ולכן כל זמן שהאדם לא נח ליכא הנחה גם על החפץ, וה"ה אם יניח בגד על חבירו שלא בדרך לבישה אינה הנחה, אבל בדרך לבישה הוי הנחה על הבגד אף שהלובשו עדיין הולך.

ולפי"ז מי ששכח והוציא בגד בדרך משא מהבית, אסור לו כשנזכר ברה"ר ללבשם דרך הלוכו, דהרי יעשה בזה הנחה, אלא טוב לו יותר לרוץ כמו

וכתב הגאון ר' יעקב חיים סופר שליט"א בספרו תורת יעקב (פר' שמיני - סי' צז): ומפורש יוצא לנו חידוש מדברי קדשו ז"ל דכלב בכלל חזיר, וכזאת כתב עוד רבינו בחיי שם (ספ"ז ל"ח), וכבר כתב כן הרד"ק ז"ל בפירושו לישעיה (ס"ו ג), ובספר השרשים (ערך פרס) ע"ש, ולפי הנראה משם חצב ולקח רבינו בחיי ז"ל דבריו אלו ע"ש.

וכתב עוד דלפי דברי רבינו בחיי ז"ל דכלב בכלל חזיר, נפתחים לנו שערי אורה בדברות חז"ל בתלמודים ובמדרשים, שכורכים כלב עם החזיר, כגון במסכת כלאים (פ"ח מ"ה): "רבי מאיר אומר, כלב מין בהמה, חזיר מין בהמה", ובתלמוד מסכת ברכות (כ"ה א'): "לא יקרא אדם קריאת שמע לא כנגד צואת כלבים ולא כנגד צואת חזירים", ובמסכת שבת (קנ"ה ב'): "נותנין מזונות לפני כלב ואין נותנין מזונות לפני חזיר, ומה הפרש בין זה לזה זה מזונותיו עליך, וזה אין מזונותיו עליך" ועוד שם: "אמר רב פפא לית דעניא מכלבא ולית דעתיר מחזירא", ובמסכת פסחים (קי"א א'): "שלשה אין ממצעין ולא מתמצעין, ואלו הן הכלב והדקל והאשה, ויש אומרים אך החזיר", ובתוספתא מסכת יבמות (פ"ג ה"ג): "שאלו את רבי אליעזר ממזר מהו לירש, אמר להם מהו לחלוץ וכו', אמרו לו מהו לגדל כלבים, אמר להם מהו לגדל חזירים", ודו"ק היטב. עכ"ד.

גליון זה יוצא לאור ע"י 'שיעור הדף היומי' בביהמ"ד אהל תורה רח' הרב יוסף קארו 4 ביתר.

מידי ערב נמסר שיעור בצורה רהוטה ובהירה בשעה 7.00 בערב - שמעו ותחי נפשכם.

כמו"כ מתקיים שיעור 'למושכימי קום' לאחר הנה"ח בביהכ"ס 'תורת משה מציון' רח' החוזה פינת דרכי איש, ו'למאחרי שבת' בביהמ"ד אהל יששכר רח' המגיד ממעזריטש 144 בשעה 10.35 בערב.

ניתן לקבל גליון זה ע"י בקשה למייל: K0504166339@gmail.com

בכתובת זו ניתן לקבל גם את הגליון היוצא ע"י 'בית מדרש גבוה לכהנים' ללימוד הלכות עבודת ביהמ"ק.

לתרומות עבור 'בית מדרש גבוה לכהנים' פנו לטל 0504166339 או דרך מכשירי נדרים.

לאחר שזיכנו ה' להקים את הכולל הייחודי 'בית מדרש גבוה לכהנים' - והוא כולל ערב וכולל יום שישי לכהנים להכינם לעבודת בית מקדשנו שיבנה במהרה בימינו כרצון אדיר חפצו של מרן הח"ח זיע"א, כעת שאיפתנו להקים 'כולל יום שלם' לכהנים, כל מי שיוכל לסייע בדבר גדול ונשגב זה למען בית ה' אלוקינו הן בעצה והן בממון שכרו רב למאוד - פנו כעת למס' הטל:

0504166339 או במייל k0504166339@gmail.com